

Предмет:

ФИЗИОЛОГИЈА И ФАРМАКОЛОГИЈА 1 СА АНАТОМИЈОМ

Предмет носи 4 ЕСПБ бодова.

Укупно има 45 часова активне наставе и то недељно: 1 час предавања, 1 час семинара и 1 час рада у малој групи .

КАТЕДРА:

РБ	Име и презиме	Email адреса	звање
1.	Мирко Росић	редовни професор	mrosic@medf.kg.ac.rs
2.	Гвозден Росић	редовни професор	grosic@medf.kg.ac.rs
3.	Владимир Јаковљевић	ванредни професор	drvladakgbg@yahoo.com
4.	Сузана Пантовић	доцент	spantovic@medf.kg.ac.rs
5.	Здравко Обрадовић	сарадник	zzforum22@yahoo.com
6.	Маја Чолић	сарадник	majacolic83@gmail.com
7.	Владимир Живковић	сарадник	vladimirziv@gmail.com
8.	Предраг Саздановић	ванредни професор	spredrag@ptt.rs
9.	Добривоје Стојадиновић	доцент	
10.	Слободан Јанковић	редовни професор	slobnera@gmail.com
11.	Драган Миловановић	редовни професор	piki@ptt.rs
12.	Наташа Ђорђевић	доцент	
13.	Михајло Јаковљевић	доцент	
14.	Марина Костић	доцент	
15.	Дејана Ружић-Зечевић	асистент	

СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА:

Модул	Назив модула	Недеља	Наставник-руководилац модула
1	УВОД У ФИЗИОЛОГИЈУ. ОСНОВИ АНАТОМИЈЕ	4	Проф. др Предраг Саздановић
2	ЦЕЛУЛАРНА ФИЗИОЛОГИЈА	2	Проф. др Владимир Јаковљевић
3	ФИЗИОЛОГИЈА ЕКСЦИТАБИЛНИХ ТКИВА	4	Проф. др Гвозден Росић
4	УВОД У ФАРМАКОЛОГИЈУ	3	Проф. др Слободан Јанковић
5	НЕЖЕЉЕНА ДЕЈСТВА ЛЕКОВА. ФАРМАКОЛОГИЈА АУТОНОМНОГ НЕРВНОГ СИСТЕМА	2	Проф. др Драган Миловановић

ОЦЕЊИВАЊЕ:

Студент савладава предмет по модулима. Оцена је еквивалентна броју освојених поена (види табеле). Поени се стичу на три начина:

АКТИВНОСТ У ТОКУ НАСТАВЕ: На овај начин студент може освојити до 30 поена и то тако што се његово показано знање вреднује од 0-2 поена по наставној јединици. Оцењује се:

- припремљеност за рад у малој групи која подразумева проверу знања за дату наставну јединицу на почетку вежбе (1 поен)
- праћење и разумевање градива које подразумева проверу знања на крају вежбе (1 поен)

ЗАВРШНИ ТЕСТОВИ ПО МОДУЛУМА: На овај начин студент може стећи до 70 поена према шеми приложеној уз сваки модул. Да би се положио модул, неопходно је остварити 50% плус 1 поен на завршном тесту модула.

МОДУЛ		активност у току наставе	завршни тест	Σ
1	УВОД У ФИЗИОЛОГИЈУ. ОСНОВИ АНАТОМИЈЕ	8	10	18
2	ЦЕЛУЛАРНА ФИЗИОЛОГИЈА	4	10	14
3	ФИЗИОЛОГИЈА ЕКСЦИТАБИЛНИХ ТКИВА	8	20	28
4	УВОД У ФАРМАКОЛОГИЈУ	6	10	16
5	НЕЖЕЉЕНА ДЕЈСТВА ЛЕКОВА. ФАРМАКОЛОГИЈА АУТОНОМНОГ НЕРВНОГ СИСТЕМА	4	20	24
Σ		30	70	100

Завршна оцена се формира на следећи начин:

Да би студент положио предмет мора скупити минимум 55 поена, при чему у сваком модулу мора да освоји 50% плус 1 поен. Оцена се формира на следећи начин:

број освојених поена	оцена
0 - 54	5
55 - 64	6
65 - 74	7
75 - 84	8
85 - 94	9
95 - 100	10

МОДУЛ 1: УВОД У ФИЗИОЛОГИЈУ. ОСНОВИ АНАТОМИЈЕ

НАКОН ЧЕТВРТЕ СЕДМИЦЕ НАСТАВЕ ЗАВРШНИ ТЕСТ 0-10 ПОЕНА**

** ОЦЕЊИВАЊЕ ЗАВРШНОГ ТЕСТА Тест има 40 питања

Тачних одговора	Број поена
0-20	0
21-22	1
23-24	2
25-26	3
27-28	4
29-30	5
31-32	6
33-34	7
35-36	8
37-38	9
39-40	10

МОДУЛ 2: ЦЕЛУЛАРНА ФИЗИОЛОГИЈА

НАКОН ШЕСТЕ СЕДМИЦЕ НАСТАВЕ ЗАВРШНИ ТЕСТ 0-10 ПОЕНА**

**** ОЦЕЊИВАЊЕ
ЗАВРШНОГ ТЕСТА**
Тест има 20 питања

Тачних одговора	Број поена
0-10	0
11	1
12	2
13	3
14	4
15	5
16	6
17	7
18	8
19	9
20	10

МОДУЛ 3: ФИЗИОЛОГИЈА ЕКСЦИТАБИЛНИХ ТКИВА

НАКОН ДЕСЕТЕ СЕДМИЦЕ НАСТАВЕ ЗАВРШНИ ТЕСТ 0-20 ПОЕНА**

** ОЦЕЊИВАЊЕ ЗАВРШНОГ ТЕСТА

Тест има 40 питања

Тачних одговора	Број поена
0-20	0
21	1
22	2
23	3
24	4
25	5
26	6
27	7
28	8
29	9
30	10
31	11
32	12
33	13
34	14
35	15
36	16
37	17
38	18
39	19
40	20

МОДУЛ 4: УВОД У ФАРМАКОЛОГИЈУ

НАКОН ТРИНАЕСТЕ СЕДМИЦЕ НАСТАВЕ ЗАВРШНИ ТЕСТ 0-20 ПОЕНА**

** ОЦЕЊИВАЊЕ ЗАВРШНОГ ТЕСТА Тест има 40 питања

Тачних одговора	Број поена
0-20	0
21	1
22	2
23	3
24	4
25	5
26	6
27	7
28	8
29	9
30	10
31	11
32	12
33	13
34	14
35	15
36	16
37	17
38	18
39	19
40	20

МОДУЛ 5: НЕЖЕЉЕНА ДЕЈСТВА ЛЕКОВА. ФАРМАКОЛОГИЈА АУТОНОМНОГ НЕРВНОГ СИСТЕМА

НАКОН ПЕТНАЕСТЕ СЕДМИЦЕ НАСТАВЕ
ЗАВРШНИ ТЕСТ
0-10 ПОЕНА**

** ОЦЕЊИВАЊЕ
ЗАВРШНОГ ТЕСТА
Тест има 40 питања

Тачних одговора	Број поена
0-20	0
21-22	1
23-24	2
25-26	3
27-28	4
29-30	5
31-32	6
33-34	7
35-36	8
37-38	9
39-40	10

**РАСПОРЕД ПОЛАГАЊА
ЗАВРШНИХ ТЕСТОВА МОДУЛА**

**АНАТОМСКА САЛА
АМФИТЕАТАР**

**ЧЕТВРТАК
19⁰⁰ – 20⁰⁰**

РАСПОРЕД ПРЕДАВАЊА И СЕМИНАРА

МАЛА САЛА

ПЕТАК
08⁰⁰ – 09⁴⁵

Прво предавање је 21.09.2012.
Последње предавање је 28.12.2012.

РАСПОРЕД ВЕЖБИ

Мала сала

ПЕТАК

10⁰⁰ – 10⁴⁵
I група

10⁴⁵ – 11³⁰
II група

11³⁰ – 12¹⁵
III група

12¹⁵ – 13⁰⁰
IV група

**Фармаколошка
учионица**

ПЕТАК

10⁰⁰ – 10⁴⁵
V група

10⁴⁵ – 11³⁰
VI група

11³⁰ – 12¹⁵
VII група

12¹⁵ – 13⁰⁰
VIII група

ЛИТЕРАТУРА:

Сва

назив уџбеника	аутори	издавач	библиотека
Медицинска физиологија, XI издање	Guyton AC, Hall J.	Савремена администрација, Београд, 2008	Има
Медицинска физиологија – COMPENDIUM	Мујовић ВМ.	A-Z Book, Београд, 2004.	Има
Medical Physiology, Second Edition	Rhoades RA, Tanner GA.	Lippincot Williams & Wilkins, 2003.	Има
Фармакологија и токсикологија	Јанковић СМ, Простран М, Тодоровић З.	Крагујевац: Медицински факултет, 2007.	Има
Фармакологија	Варагић В, Милошевић М.	Београд, Елит Медика, 2003.	Има
Фармакотерапијски приручник	Врховац Божидар	Загреб: Медицинска наклада, 2003.	Има
Регистар готових лекова.		Београд: Агенција за лекове и медицинска средства, 2007	Има
Анатомија човека	Јовановић С	Медицинска књига, Београд-Загреб, 1991.	Има

предавања налазе се на сајту Медицинског факултета: www.medf.kg.ac.rs

ПРОГРАМ

ПРВИ МОДУЛ: УВОД У ФИЗИОЛОГИЈУ. ОСНОВИ АНАТОМИЈЕ

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 1 (ПРВА НЕДЕЉА):

УВОД У ФИЗИОЛОГИЈУ

предавање 1 час

Дефиниција и предмет изучавања физиологије.
Базични физиолошки принципи. Хомеостаза

семинар 1 час

Етички кодекс у експерименталном и научно-истраживачком раду

вежбе 1 час

Избор и припрема животиње за експеримент. Клиничка физиологија – базични принципи

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 2 (ДРУГА НЕДЕЉА):

ОСТЕОЛОГИЈА

предавање 1 час

Остеологија. Грађа коштаног ткива

семинар 1 час

Анатомија костију главе и врата, кичменог стуба и екстремитета

вежбе 1 час

Коштане структуре торакса и мале карлице

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 3 (ТРЕЋА НЕДЕЉА):

ОСНОВИ АНАТОМИЈЕ ГЛАВЕ И ВРАТА, КАРДИОВАСКУЛАРНОГ И ПЕРИФЕРНОГ НЕРВНОГ СИСТЕМА

предавање 1 час	вежбе 1 час
Анатомија главе и врата. Анатомија ока и слушног апарата	Анатомија периферног нервног система. Нерви главе и врата
семинар 1 час	
Анатомија циркулаторног система човека. Крвни судови главе и врата	

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 4 (ЧЕТВРТА НЕДЕЉА):

АНАТОМИЈА ГРУДНОГ КОША

предавање 1 час	вежбе 1 час
Анатомија грудног коша	Анатомија лимфног система. Ductus thoracicus. Анатомија срца
семинар 1 час	
Анатомија унутрашњих органа грудног коша. Крвни судови и нерви грудног коша	

ДРУГИ МОДУЛ: ЦЕЛУЛАРНА ФИЗИОЛОГИЈА

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 5 (ПЕТА НЕДЕЉА):

ЦЕЛУЛАРНА ФИЗИОЛОГИЈА

предавање 1 час	вежбе 1 час
Основи ћелијске физиологије: функционална морфологија ћелијских органела и ћелијске мембране	Регистровати и анализирати акциони потенцијал п. ishiadicus-а жабе (Компјутерска анимација). Одредити праговни интензитет дражи. Показати градиран одговор нерва. Показати закон "све или ништа".
семинар 1 час	
Функционални системи ћелије	

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 6 (ШЕСТА НЕДЕЉА):

ФИЗИОЛОГИЈА ЋЕЛИЈСКЕ МЕМБРАНЕ

предавање 1 час	вежбе 1 час
Типови транспорта кроз ћелијску мембрану. Врсте и принципи пасивног и активног транспорта.	Показати постојање апсолутног и релативног рефракторног периода. Конструисати криву ексцитабилности испитиваног нерва. Одредити реобазу и хронаксију (Компјутерска анимација).
семинар 1 час	
Механизам транспорта јона и молекула кроз ћелијску мембрану.	

ТРЕЋИ МОДУЛ: ФИЗИОЛОГИЈА ЕКСЦИТАБИЛНИХ ТКИВА

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 7 (СЕДМА НЕДЕЉА):

ФИЗИОЛОШКИ ОСНОВИ НЕУРОТРАНСМИСИЈЕ

предавање 1 час	вежбе 1 час
Општа класификација нервних влакана. Принципи нервног спровођења. Неуромишићна спојница.	Видео презентација прављења нервно-мишићног препарата жабе.
семинар 1 час	
Врсте акционих портенцијала. Локални потенцијали. Електротонички потенцијали.	

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 8 (ОСМА НЕДЕЉА):

ФИЗИОЛОГИЈА СКЕЛЕТНИХ МИШИЋА

предавање 1 час	вежбе 1 час
Механизам контракције скелетне мускулатуре. Моторна јединица. Извори енергије и метаболизам у мишићима.	Показати зависност снаге контракције од интензитета стимулуса.
семинар 1 час	
Скелетни мишићи и редовна физичка активност.	

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 9 (ДЕВЕТА НЕДЕЉА):

ФИЗИОЛОГИЈА ГЛАТКИХ МИШИЋА

предавање 1 час	вежбе 1 час
Механизам контракције глатке мускулатуре. Типови глатких мишића. Механизам закључавања, стрес релаксација.	Показати утицај дужине мишића на напетос при примени стимулуса константног интензитета (максималне дражи) и нацртати дијаграм.
семинар 1 час	
Екситација и контракција глатких мишића.	

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 10 (ДЕСЕТА НЕДЕЉА):

ФИЗИОЛОГИЈА АУТОНОМНОГ НЕРВНОГ СИСТЕМА

предавање 1 час	вежбе 1 час
Функционална анатомија АНС. Рефлексна контрола висцералних функција	Shy-Dragerov синдром (Пример решавања клиничког проблема).
семинар 1 час	
Shy-Dragerov синдром (клинички проблем).	

ЧЕТВРТИ МОДУЛ: УВОД У ФАРМАКОЛОГИЈУ

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 11 (ЈЕДАНАЕСТА НЕДЕЉА):

УВОД У ФАРМАКОЛОГИЈУ

предавање 1 час	вежбе 1 час
Увод у фармакологију.	Фармакокинетичка израчунавања апсорпције лекова и биоеквиваленце.
семинар 1 час	
Примена, апсорпција и транспорт лекова кроз ћелијску мембрану.	

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 12 (ДВАНАЕСТА НЕДЕЉА):

МЕТАБОЛИЗАМ И ДИСТРИБУЦИЈА ЛЕКОВА

предавање 1 час	вежбе 1 час
Метаболизам лекова.	Фармакокинетичка израчунавања елиминације лекова.
семинар 1 час	
Дистрибуција лекова и и фармакокинетички модели.	

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 13 (ТРИНАЕСТА НЕДЕЉА):

ДЕЈСТВО ЛЕКОВА

предавање 1 час	вежбе 1 час
Механизам дејства лекова и теорија рецептора.	Базе података рецептора, јонских канала и целуларних транспортера.
семинар 1 час	
Дозирање лекова и квантитативна фармакодинамика.	

ПЕТИ МОДУЛ: НЕЖЕЉЕНА ДЕЈСТВА ЛЕКОВА. ФАРМАКОЛОГИЈА АУТОНОМНОГ НЕРВНОГ СИСТЕМА

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 14 (ЧЕТРНАЕСТА НЕДЕЉА):

НЕЖЕЉЕНА ДЕЈСТВА ЛЕКОВА

предавање 1 час	вежбе 1 час
Нежељена дејства и алергије на лекове.	Пријављивање нежељених дејстава лекова и утврђивање каузалности.
семинар 1 час	
Примена лекова код деце, старих, жена и у болести.	

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 15 (ПЕТНАЕСТА НЕДЕЉА):

ФАРМАКОЛОГИЈА АУТОНОМНОГ НЕРВНОГ СИСТЕМА

предавање 1 час	вежбе 1 час
Холинергички и антихолинергички лекови и аутономни нервни систем	Ренална колика (клинички проблем).
семинар 1 час	
Тровање инсектицидом (клинички проблем).	

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ФИЗИОЛОГИЈА И ФАРМАКОЛОГИЈА 1 СА АНАТОМИЈОМ

модул	недеља	датум	време	место	назив методске јединице	наставник
1	1	21.09.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Дефиниција и предмет изучавања физиологије. Базични физиолошки принципи. Хомеостаза	Проф. др Владимир Јаковљевић
1	2	28.09.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Остеологија. Грађа коштаног ткива. Анатомија костију главе и врата, кичменог стуба и екстремитета	Проф. др Предраг Саздановић
1	3	05.10.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Анатомија главе и врата. Анатомија ока и слушног апарата. Анатомија циркулаторног система човека. Крвни судови главе и врата. Анатомија периферног нервног система. Нерви главе и врата	Доц. др Добривоје Стојадиновић
1	4	12.10.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Анатомија грудног коша. Анатомија унутрашњих органа грудног коша. Крвни судови и нерви грудног коша.	Проф. др Предраг Саздановић
		18.10	19 ⁰⁰ – 20 ⁰⁰		ЗАВРШНИ ТЕСТ МОДУЛА 1	
2	5	19.10.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Основи ћелијске физиологије: функционална морфологија ћелијских органела и ћелијске мембране. Функционални системи ћелије	Проф. др Владимир Јаковљевић
2	6	26.10.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Типови транспорта кроз ћелијску мембрану. Врсте и принципи пасивног и активног транспорта. Механизам транспорта јона и молекула кроз ћелијску мембрану.	Проф. др Мирко Росић
		01.11	19 ⁰⁰ – 20 ⁰⁰		ЗАВРШНИ ТЕСТ МОДУЛА 2	
3	7	02.11.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Општа класификација нервних влакана. Принципи нервног спровођења. Неуромишићна спојница. Врсте акционих потенцијала. Локални потенцијали. Електротонички потенцијали.	Проф. др Мирко Росић
3	8	09.11.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Механизам контракције скелетне мускулатуре. Моторна јединица. Извори енергије и метаболизам у мишићима.	Проф. др Гвозден Росић

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ФИЗИОЛОГИЈА И ФАРМАКОЛОГИЈА 1 СА АНАТОМИЈОМ

модул	недеља	датум	време	место	назив методске јединице	наставник
3	9	16.11.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Механизам контракције глатке мускулатуре. Типови глатких мишића. Механизам закључавања, стрес релаксација. Екситација и контракција глатких мишића.	Проф. др Гвозден Росић
3	10	23.11.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Функционална анатомија АНС. Рефлексна контрола висцералних функција	Проф. др Владимир Јаковљевић
		29.11	19 ⁰⁰ – 20 ⁰⁰		ЗАВРШНИ ТЕСТ МОДУЛА 3	
4	11	30.11.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Увод у фармакологију. Примена, апсорпција и транспорт лекова кроз ћелијску мембрану.	Проф. др Слободан Јанковић
4	12	07.12.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Метаболизам лекова. Дистрибуција лекова и и фармакокинетички модели.	Доц. др Наташа Ђорђевић
4	13	14.12.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Механизам дејства лекова и теорија рецептора. Дозирање лекова и квантитативна фармакодинамика.	Проф. др Драган Миловановић
		20.12	19 ⁰⁰ – 20 ⁰⁰		ЗАВРШНИ ТЕСТ МОДУЛА 4	
14	14	21.12.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Нежељена дејства и алергије на лекове. Примена лекова код деце, старих, жена и у болести.	Проф. др Драган Миловановић
5	15	28.12.	08 ⁰⁰ – 09 ⁴⁵		Холинергички и антихолинергички лекови и вегетативни нервни систем.	Проф. др Драган Миловановић
		17.01	19 ⁰⁰ – 20 ⁰⁰		ЗАВРШНИ ТЕСТ МОДУЛА 5	